

УДК: 327(497.11):[327.51(1-622.NATO)+327(470+571)]

Примљено: 30. 04. 2009.

Прихваћено:

15. 06. 2009.

Оригинални научни рад

НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРЕС

NATIONAL INTEREST

Година V, vol. 5

Број 1-2/2009.

стр. 113-122

*Радован Радиновић**

СРБИЈА ИЗМЕЂУ НАТО-а И РУСИЈЕ

Резиме

Наслов ове теме имплицира геополитички дискурс, у намери да се одговори на питања где се налази Србија данас, куда је кренула, да ли њено државно и политичко вођство уопште имају икакав стратешки план у том смислу, а нарочито где се Србија, својом вољом или без ње, може наћи у сагледивој будућности. У раду аутор не посматра проблеме искључиво кроз геополитичку оптику већ своја сазнања ослања на историјске факте и политички контекст протеклих деценија. Важне су неке крајње прагматичне политичке чињенице, које данас битно одређују међународни положај Србије и који представљају објективни контекст сваког позиционирања Руске политике према Србији. У првом плану су свакако положај Србије између два велика грозда моћи – Европске уније са НАТО и Руске Федерације.

Кључне речи: Србија, НАТО, Русија, држава, нација, руска политика

На самом почетку констатација једне општепознате чињенице. Деведесетих година прошлог века, када су Срби као народ изгубили државу у коју су уградили и неповратно потрошили националну енергију и милионске жртве у два светска рата и када су због немогућности да је одбране упали у дубоку националну фрустрацију, Русија је напустила Балкан као један од некадашњих приоритета њене европске политике. Да не улазимо у анализу зашто је то тако било, већ

* Генерал у пензији

да од тога пођемо као од дате чињенице. Таква одлука Русије практично је Србију изручила на милост и немилост Западу, а Запад је грунуо у черечење Србије без милости и то са страшћу, да би намирио и оно што му је Србија дуговала, али и оно што му она уопште није била дужна. У тој антисрпској хистерији Запада био је и макар мали део антируске стратегије, да сада не улазимо у образложење ове наизглед немогуће хипотезе. У начелним цртама скицирам, тај антисрпски став Запада огледао се у следећем:

- онемогућавање Србије да одбрани своје националне интересе у Хрватској, БиХ и на Косову и Метохији уз све врсте политичког, медијског, економског, финансијског и културолошког екскомунуцирања Србије из контаката са светом и Европом. Све је то кулминирало оружаном агресијом НАТО-а на Србију;

Када се имају у виду наведене чињенице, а посебно последице које су те чињенице произвеле на стање државе Србије и српске нације, онда је битан услов за било какав сувишни дијалог о месту Србије између стратегија НАТО и Русије да се претходно сагледа стање у којем се Србија налази данас, потом да се анализира однос Србије и НАТО, као војне алијансе Запада, која све више поприма геополитичке карактеристике и аспирације и, коначно, да се укаже на могући додир руске политике према Балкану са државним и националним интересима Србије.

1. Стање државе и нације Србије

Србија је окупирана земља. Не верујем да ни у једној европској земљи као у Србији делују стране обавештајне службе, без икаквог устручавања и обзира. Делом као наводна сарадња у лоцирању и хапшењу генерала Младића, али то је својеврсна маска за њихово свеобухватно деловање. Нема ни једне области друштвеног живота над којим стране службе нису успоставиле потпуни увид, укључујући и кадрованье у значајним институцијама.

Аутор ових редова није стручан за економију, али ако би се ту извршила поштена анализа, видело би се да све виталне делове нашег економског система контролише страни

фактор и то искључиво у функцији неконтролисане експлоатације, па и потпуног одлива и отуђења друштвеног богатства и природних ресурса: земљишта, воде и енергије.

Друштвене елите, или оно што се тако зове, су својевољно или на основу корумпираности, у основи анационалне и антационалне. На сваком кораку испољавају видно гађење према свему што је народна традиција, национални и културно-цивилизацијски идентитет. Истовремено, некритички нуде систем вредности Запада а да често ни не знају шта се под тим подразумева. Европа без алтернативе је мантира коју из сата у сат слушамо на сваком месту и на сваком кораку, и кад треба и кад нетреба.

Потпуна контрола јавног мњења, преко медија и на друге начине – преко НВО и разних такозваних грађанских иницијатива, готово је опште место наше политичке свакодневнице. При том се, као октроисана истина, непрекидно понавља лаж да је Србија крива за серију грађанских ратова на просторима бивше Југославије, да се Србија мора натерати да се суочи са накнадном прошлoшћу и да се денацификује. Невероватно, народ који је, после Јевреја, вероватно највише пострадао у два светска рата, такорећи заклан народ, па још нацистички.

Све што је национално важно за сваки народ, па и за наш, подвргнуто је разарајућој негацији. Ту спада пре свега Српска православна црква, Српска академија науке и уметности, Војска Србије итд.

Србија влада и са Србијом се влада из центара моћи за које се не зна ни који су ни чији су. Али је извесно да амбасадори неких великих сила имају одлучујућу улогу. Они се непристојно дневно мешају у политички живот, а носиоци наше власти све мање крију да примају и извршавају њихове налоге. Инсталисана нам је власт која влада против државе и народа. Персонално гледајући, ради се о неким људима сумњивог морала којима је власт важнија од државе, а властити банковни рачун од стања отаџбине. Неки од њих су затрпани бројним нерасветљеним аферама, од проневера до сукоба интереса и нелегалног присвајања енормних финансијских бонуса. Највећи број носиоца јавне функције поседују сертификат неког течаја, читај – вечерње школе у некој од стратешких радионица Запада у којима се производе кадрови који

се доводе да служе онима који су их на власт поставили а не онима који су их на власт изабрали.

На јавној сцени, па и у Парламенту сасвим слободно, опуштено и без икаквих последица отворено антиуставно делују бројене организоване политичке снаге, чак и странке, партије или групе и појединци који се не мичу са најслушанијих електронских и писаних медија. Те снаге се отворено залажу за територијално прекомпоновање нашег државног простора, било да нуде независност, било темељну промену територијално политичког статуса делова наше државе.

Организовани криминал и све врсте компромитујућег система државне власти и друштвеног поретка су толико узнапредовали да је то постало опште место наше друштвене стварности.

Србија је опљачкана земља. Не ради се о пљачки у дословном смислу речи. Под изговором транзиционих програма, у процесу приватизације и слично, од државе, односно друштва и народа је отуђено, практично отето друштвено богатство које су стварале генерације трудбеника. Не само да је све продато, најчешће у бесцење, већ је то и потрошено, тако да је нестала супстанца, а из прихода ништа није акумулирано, већ је све бесповратно потрошено.

Србија се налази пред бројним безбедносним изазовима којима није дорасла. На делу територије Србије проглашена је нова независна држава - кажу да се ради о НАТО држави. Али она ипак уз подршку Европске уније, која је наш недосањани сан, и НАТО како-тако функционише и то насупрот и против интереса државе Србије.

На делу територије Србије пузећи се инсталира једна такође нова независна држава, истина под плаштом децентрализације и успостављања еврорегије.

У порасту су и сви облици сепаратизма, а прети се новом сепаратистичком побуном на најосетљивијем делу геостратешког простора наше земље.

Србија се може наћи на удару тероризма, организованог криминала масовних размера и свих других облика оружаног бантитизма.

Србија нема конзистентну стратегијску концепцију интегралне безбедности. У свим стратешким документима – од Закона о одбрани и војсци, преко стратегијског прегле-

да одбране, Нацрта националне безбедности стратегије и одбране, намигује се НАТО-у, тј. оптира се, имплицитно а понегде и експлицитно, за чланство у ту алијансу, иако о томе нема никакве ваљане стратегијске анализе.

Под фирмом реформе, ево већ деценију, Војска се практично разара, деструира се њена убојна моћ, тако да је практично сведена на фактор који у евентуалном отклањању безбедносних ризика не би била у стању да учини готово ништа.

Први пут у својој новијој политичкој историји Србија је сведена на зависну клијентну државу, али која није ничији конкретни клијент, већ свачији. Нажалост, она сама не може ништа, а нико је неће под своје окриље. Јер је ем неспособна, ем неискрена.

Ето, имајући у виду управо овако скицирано стање опште трулежи и беспомоћности Србије, ја сам у наслову теме устврдио да се Србија налази између НАТО-а и Русије, ни сама не знајући којем би се царству желела приклонити.

2. Србија и НАТО

Многи данас тврде да је Србији место у евроатланским интеграцијама, тј. у НАТО. Наводно, то је једини начин да се Србија нађе у Европској унији и да очува своју безбедност. О томе трубе бројни такозвани аналитичари, а богме, и неки доскора високо позиционирани државни функционери. При том се уопште не разматрају елементарне чињенице: о томе о каквој се алијанси ради, чему она тежи и куда иде. Па ево управо неколико речи у том смислу.

Шта је НАТО данас. НАТО је без сумње регионални евро-атланска, западна алијанса. У њој главну реч воде амерички кадрови и НАТО, својим деловањем и постојањем служи остваривању америчких империјалних циљева. Од почетка до данас НАТО је бранио и наметао вредности западне цивилизације.

У свом вишедеценијском развоју, НАТО се од регионалног претворио у средство глобалне доминације уског круга земаља Запада на челу са САД и то над огромном већином мање развијених земаља које имају енергенте, стратешке силовине, велика тржишта и значајан геостратешки положај.

Ширење НАТО-а на Исток одвија се према одавно зацртаној матрици западне геополитике чије је циљ контрола,

односно поседовање Евроазије, а срце те Евроазије је Русија. Озбиљни мислиоци тврде да ће се ратови у 21. веку водити за енергенте, питку воду и незагађено земљиште. Све је то данас управо у срцу Евроазије. Треба ли уопште спомињати да ту игру води Америка, а да јој је главно средство надметања НАТО, а стратешки метод његовог ширења на Истоку. Куда се то НАТО шири? – па, ка границама Русије. Са намером да је војно окружи, како би у перспективи било осигурано њено цепање на три управљива дела: Сибир, азијски део и европски део. Тачно онако како је то пројектовао Бжежински.

Треба ли Србији такво друштво. Ја мислим да не треба. Србија се не сме потенцијално наћи у фронту Руских непријатеља, уз могућност да се нађе и у рату против Русије. Што се тиче саме Србије, позиција активне неутралности била би по мери њених дугорочних интереса. То би практично значило да се Србија унапред и уговором не сме везати ни за један војни савез, па ни за НАТО. Потом да активно и свеобухватно сарађује са свим, па и са НАТО-ом, по питањима очувања сопствене, регионалне и опште безбедности и то у складу са сопственим државним интересима. Програм Партнерства за мир је сасвим довољан институционални оквир за ту врсту безбедносне сарадње и да у том смислу и погледу нису неопходна никаква нова уговорна савезништава.

Поставља се питање, да ли се Србија може одбрани-ти од понуда за укључивање у НАТО сама без ичије помоћи? Ја мислим да Србија то није у стању. Управо зато морам укратко проблематизовати Руску политику и стратегију, да бих одговорио на питање: да ли нам Русија може бити икакав ослонац и шта су алтернативе?

3. Руска политика према Србији

Нећу ићи у даљу прошлост већ само у 90-те, које су предходиле агресији НАТО на Србију марта 1999. године. Та агресија је медијски, политички, економски и војно припремана неколико година, а посебно 1998. Те године, негде у јесен, одржана је у Институту за међународну политику и привреду расправа на тему: Политика Русије на Балкану. Учествовали су и руски стручњаци. Овог пута и на исту тему могао бих поновити исто оно што сам и тада рекао у предвечерје НАТО агресије на нашу земљу. Тада сам рекао да се

без руске подршке не можемо спасити од агресије. Не зато што смо ми ту агресију скривили, већ зато што је агресија била средство за америчко војно инсталирање на Косово и Метохију. Епилог се зна: Руси су нам, уместо Е-300 послали Черномидина да, претећи Милошевићу НАТО-ом, исходује капитулацију, водећи рачуна искључиво о интересима НАТО-а а не Србије нити Русије.

Како данас стоје ствари у овом домену. Ту треба истаћи неколико ствари.

- 1) Балкан и Србија нису на списку приоритета руске политичке стратегије. То је избор Русије и ми против тога немамо нити можемо имати ништа. Ја, као човек који се понешто у ово разуме, мислим да Русија не може одбранити ни своје двориште ако сматра да је Србија далеко и да је може препустити НАТО-у без последица за руске државне интересе.
- 2) Русија своје геополитичке сценарије и игре разиграва за простор Заједнице независних држава, односно за простор бившег СССР-а. Ми и то разумемо. Такође, разумемо и да је Русија окренута према Шангајској групи за сарадњу и другим облицима сарадње у Евроазије.
- 3) Бонстил и Косово и Метохија јесу изван тзв. руског дворишта, али ваља знати и не заборавити да је оружана агресија на Србију 1999. године била управо зато да се НАТО, односно Америка за корак приближе месту одакле ће успешније контролисати трансевропске стратешке коридоре, дуж којих треба да тече нафта и гас у будућности.
- 4) Косово и Бонстил, као независна држава, су нове тачке ослоња америчке геостратегије у њеној намери да будно мотри Балкан све до Црног мора и још даље ка Кавказу. Тачно је да је уласком Бугарске у НАТО Америка добила нову тачку ослоња те геостратегије, али иза тог ослоња зјапила је стратешка празнина звана Србија. Ту празнину није било могуће попунити без оружане агресије и отимања дела српске државне територије.
- 5) Колико год Америка вешто паковала ширење НАТО на Исток и приказивала га као процес ширења демо-

крације и зона потпуне безбедности, нико од нас, а посебно Русија, не треба да има никаквих илузија да у Русији Америка и НАТО засада виде свог главног противника за глобално надметање у свету. Улазак Србије у НАТО је макар мали беочуг у том ланцу којим треба трајно оковати Русију и угушити је унутар њеног геопростора.

- 6) Ако се и сложимо око тога да улазак у НАТО није дугорочан нити трајан државни и национални интерес Србије, поставља се питање - може ли Србија, у стању у каквом она јесте данас без, изгледних шанси да се то побољша, уз силне претње и све нове и нове уцене и застрашивања, одолети тој америчкој понуди да се безбедносно ушушка у НАТО алијансу? Ја мислим да не може без одлучнијег ангажовања Русије.
- 7) Може ли Србија да не уђе у НАТО са потпуно прозападном владом и уз дневно арбитражање америчког амбасадора у готово свим државним пословима? Ја мислим да не може, односно да би власт врло радо земљу увела у НАТО али се плаши реакције народа. Другим речима, зар Русија сматра да ништа не треба чинити нити предузимати у ових неколико смерова: да се смањи притисак Запада на Србију, да се у Србији подрже оне снаге које не виде интерес Србије као чланице НАТО, и напосмат. да се владајућој гарнитурџ у Србији стави до знања да би улазак у НАТО Србију морало да кошта губитка руске подршке у очувању Косова и Метохије, ако је то уопште више могуће.
- 8) Напосмат, али не и на последњем месту по значају, већ може и на првом: Србија се може наћи пред изазовом да јој у некој новој “олуји”, попут оне из 1995. на Републику Српску Крајину, буде нападнут преостали народ на КиМ, посебно у северном делу, а да она не буде у стању да ишта предузме. Најпре, она је сама своје оружане снаге свела на симболичну меру. Такође, према садашњем стању и када би Србија била у стању да се ангажује и када би то желела - а на жели - НАТО не би дозволио никакво ангажовање

наше војске на КиМ. Шта би то значило за наш народ и државу - не сме се ни помислити. Али, као аналитичари и реалисти, морамо рећи да је такав сценарио реалнији него да се он не догоди. Питам себе и све друге: да ли је Русија тога свесна и да ли је у стању да тај најцрњи сценарио предупреди? Односно, да ли она Србији гарантује да до тога неће доћи. Без те врсте гаранција, Србија мора у НАТО, хтела она то или не.

Радован Радинович
СЕРБИЈА МЕЖДУ НАТО И РОССИЕЙ

Резюме

Название темы имплицитно определяет геополитический дискурс. Автор ставит перед собой цель ответить на следующие вопросы: «Где сегодня находится Сербия и в каком направлении движется?», «Есть ли у государственного и политического руководства какой-либо стратегический план?», и наиболее важный вопрос «Где может оказаться Сербия в ближайшем будущем – по собственному желанию или не по своей воле?». В названной работе автор не рассматривает проблему исключительно сквозь геополитическую призму, а основывается на исторических фактах и политическом контексте прошедших десятилетий. Работа освещает некоторые крайне прагматические политические факты, которые сегодня имеют важное значение в определении международного положения Сербии и которые представляют объективный контекст позиционирования российской политики в отношении Сербии. На первом плане, естественно, рассматривается вопрос о положении Сербии между двумя мировыми силами – ЕС и НАТО, с одной стороны, и Россией, с другой стороны.

Ключевые слова: Сербия, Косово и Метохия, Балканы, вызов безопасности, НАТО, ЕС, евроинтеграция, Бондстил, российская политика.

